

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

МІЖНАРОДНА ЕЛЕКТРОННА КОМЕРЦІЯ

Рівень вищої освіти	магістр
Галузі знань	0302 «МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ»
Спеціальності	6.0302506– «МІЖНАРОДНИЙ БІЗНЕС»
Освітня програма	«МІЖНАРОДНИЙ БІЗНЕС»
Вид дисципліни	Обов'язковий

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Укладач: д.е.н., професор кафедри міжнародної електронної комерції та готельно-ресторанної справи Бабенко Віталіна Олексіївна

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“28” серпня 2018 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: д.е.н., к.т.н., проф., професор кафедри міжнародної електронної комерції та готельно-ресторанної справи
Бабенко Віталіна Олексіївна

Програму схвалено на засіданні
кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії

Протокол від “28” серпня 2018 року № 1

Зав.кафедри міжнародного бізнесу _____ Дерід І.О.
та економічної теорії

Програму погоджено методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від “28” серпня 2018 року № 1

Голова методичної комісії _____ доц. Л. І. Григорова-Беренда

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (конспект лекцій)

Тема 1. Суть, зміст, значення та тенденції розвитку електронної комерції

Суть і зміст електронної комерції. Основні категорії і класи електронної комерції. Розвиток і сфери застосування електронної комерції. Учасники електронного ринку. Проблеми розвитку електронної комерції в Україні та у світі.

Тема 2. Основні категорії та інструментарій електронної комерції

Основні категорії мережі Internet. Основні служби мережі Internet. Ідентифікація Internet-ресурсів. Особливості українського сегмента Internet. Процедура створення Web-сайту. Бізнес-моделі сайтів.

Тема 3. Організація і технологія роботи Internet-магазину

Поняття Internet-магазину та особливості його функціонування. Класифікація Internet-магазинів. Організація обслуговування покупців у віртуальних магазинах. Характеристика методів розрахунку за придбаний товар. Організація доставки товарів, придбаних у віртуальному магазині. Електронні моли як перспективна форма Internet-торгівлі.

Тема 4. Організація продажу товарів через Internet-аукціони

Суть і особливості віртуальних аукціонів. Типи аукціонів та товари, що продаються на Internet-аукціонах. Організаційне забезпечення Internet-аукціонів. Організація роботи віртуального аукціону.

Тема 5. Організація оптового продажу товарів та послуг через електронні торговельні майданчики

Поняття і функції електронних торговельних майданчиків. Види і структура електронних торговельних майданчиків. Вертикальні (галузеві) торговельні майданчики. Горизонтальні (багатогалузеві) торговельні майданчики. Internet-представництва бізнес-структур.

Тема 6. Платежі та розрахунки за товари і послуги в електронній комерції

Поняття електронних платіжних систем та вимоги до них. Особливості кредитних Internet-систем. Дебетові Internet-системи та їх специфічні платіжні засоби. Забезпечення захисту в платіжних системах Internet.

Тема 7. Організація надання послуг в електронній комерції

Особливості надання послуг в мережі Internet. Internet-трейдинг як специфічний вид послуг. Організація надання банківських послуг через Internet. Електронні страхові послуги. Система дистанційного навчання як сегмент ринку електронних послуг. Туристичні послуги в мережі Internet.

Тема 8. Маркетинг і реклама в мережі Internet

Особливості сучасного Internet-маркетингу. Аналіз якості Internet-представництв комерційних структур із використанням маркетингового підходу. Основні принципи і засоби реклами в мережі Internet. Особливості застосування засобів Internet-реклами. Формування цін на товари і послуги в мережі Internet.

Тема 9. Організаційно-правове забезпечення електронної комерції. Ефективність електронної комерції

Нормативно-правове забезпечення системи електронної комерції. Системи електронного документообігу в електронній комерції. Методи визначення ефективності електронної комерції. Напрями оцінки ефективності електронної комерції.

2.ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

3. ПРИКЛАД ЗАВДАНЬ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ

ТЕМА:«Пошук бізнес партнерів для постачання товару. Оцінка загальної вартості та прибутковості контракту»

План роботи:

1.1.Знайти постачальника товару.(1 год.)

Знайти фірму постачальника товару та перелік документів, що надається.

1.2.Опис та кодування товарів згідно товарної номенклатури зовнішньоекономічної діяльності (гармонізована система написання та кодування товарів ТНЗЕД СНД) із застосуванням інтернет-ресурсів. (1 год.)

Знайти код товару згідно ТНЗЕД згідно індивідуального завдання для розробки зовнішньоторговельного договору із застосуванням засобів ЕК.

1.3.Опрацювання базисних умов постачання товарів «Інкотермс» із застосуванням інтернет-ресурсів.

Обрати умову постачання.

1.4.Опрацювати форми зовнішньоекономічних контрактів для роботи на контрактних засадах із застосуванням інтернет-ресурсів. (1 год.)

Обрати форму контракту та заповнити його.

1.5.Опрацювати «Єдиний митний тариф» України із застосуванням інтернет-ресурсів. (1 год.)

Обрати ставки мита щодо обраного товару та країни партнера.

1.6.Опрацювати перелік вимог та документів для перевезення товару через митний кордон України щодо обраного товару із застосуванням інтернет-ресурсів. (1 год.)

Згідно переліку необхідних документів та вимог ознайомитися з засобами їх отримання (перелік документів,ціни) у державних установах для надання митним брокерам та отримання від них вантажно митної декларації (ВМД). Знайти митного брокера та визначити ціни оформлення ВМД.

1.7.Опрацювати сайт Торгівельно промислової палати у м.Харкові. (1 год.)

Визначити перелік документів щодо отримання сертифікату походження товару та довідки, що підтверджує код товару згідно ТНЗЕД. Навести приклад означених документів, ціни надання сертифікату та довідки.

1.8.Опрацювати сайт держстандарту із застосуванням інтернет-ресурсів. (1 год.)

Визначити перелік документів щодо отримання сертифікату відповідності та ціни на його отримання за умови відсутності сертифікату відповідності на серійно виготовляємо продукцію у виробника.

1.9.Знайти фірму-перевізника із застосуванням інтернет-ресурсів. (1 год.)

Навести форми обраних накладних на перевезення (залізничних накладних чи автомобільних) для надання митному брокеру.

1.10.Опрацювати форми договорів на перевезення із застосуванням інтернет-ресурсів. (1 год.)

Надати форму обраного договору з обраними умовами Инкотермс та ціну перевезення. У разі залізничного перевезення вказати засіб замовлення вагону. Оцінити прибуток від зовнішньо – економічної діяльності за контрактом

Завдання до виконання

(За бажанням студента базові умови,код товару та країни де зреєстровані сторони договору можуть бути змінені).

№ варіанта	Сторона договору	Країни, де зареєстровані сторони договору		Товар	Кількість	Ціна в грн. за одиницю виміру товару	Ціна в іноземній валюті за одиницю виміру товару	Курс гривні до долара США	Курс іноземної валюти до долара США	Базові умови поставки товару
		Експортер	Імпортер							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Експортер	Україна	Польща	Конд. виробы	5 млн шт.	10 грн /шт	—	15=5 грн	—	EXW
2	Імпортер	Китай	Україна	Іканини	1 млн кв.м		100 од. / 1 кв. м		1\$= 10 од.	FCA
3	Експортер	Україна	Німеччина	Олія	10 млн літрів	4.5 грн/л	-	18=5, 1 грн	-	FAS
4	Імпортер	Куба	Україна	Цукор	200 тис. т.	-	1000 од. за 1 т	-	15=20 од.	FOB
5	Експортер	Україна	Бразилія	Мін. добрива	100 тис. тонн	600 грн/т	-	1\$=5, 2 грн	-	CFR
6	Імпортер	Аргентина	Україна	Банани	1000 тонн	-	1 млн од. за 1 т	-	15= 100 од.	CIF
7	Експортер	Україна	Чехія	Жива худоба	10 тис. шт.	5 тис. /шт.	-	15=5, 5 грн	-	CRT
8	Імпортер	Польща	Україна	Кахель	10 тис. Компл.		2900 од. за 1 компл.-		1\$=3 Од.	CIP
9	Експортер	Україна	Швеція	М'ясо	100 тис. тонн	650 грн/т	—	1\$=5, 2 ірн	—	DAF
9	Експортер	Україна	Швеція	М'ясо	100 тис. тонн	650 грн/т	—	1\$=5, 2 ірн	—	DAF
10	Імпортер	Росія	Україна	Бензин	100 тис. тонн		2500 од. за 1 т		1\$= 28 од	DES
11	Експортер	Україна	Індія	Папір	200 тис. тонн	300 ірн/т		1\$= 5, 3грн.		DEQ
12	Імпортер	Канада	Україна	Книги	1000 компл.		20 тис за компл.		1\$=2, 1 од.	DDL'
13	Експортер	Україна	Бельгія	Консерви	25 млн банок	2 грн/банка		1\$= 5, 6 грн		DDP

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

6.1. Опрацювання першоджерел (навчальних видань, періодичної та наукової літератури, довідників, відео-матеріалів тощо) та Інтернет-ресурсів за темами навчальної дисципліни:

Тема дисципліни	Питання для самостійного опрацювання
Тема 1. Суть, зміст, значення та тенденції розвитку електронної комерції	1. Проблеми розвитку електронної комерції в Україні та у світі.
Тема 2. Основні категорії та інструментарій електронної комерції	1. Основні категорії мережі Internet. 2. Основні служби мережі Internet. 3. Особливості українського сегмента Internet.
Тема 3. Організація і технологія роботи Internet-магазину	1. Електронні моли як перспективна форма Internet-торгівлі.
Тема 4. Організація продажу товарів через Internet-аукціони	1. Організаційне забезпечення Internet-аукціонів. 2. Організація роботи віртуального аукціону.
Тема 5. Організація оптового продажу товарів та послуг через електронні торговельні майданчики	1. Вертикальні (галузеві) торговельні майданчики. 2. Горизонтальні (багатогалузеві) торговельні майданчики. 3. Internet-представництва бізнес-структур.
Тема 6. Платежі та розрахунки за товари і послуги в електронній комерції	1. Забезпечення захисту в платіжних системах Internet.
Тема 7. Організація надання послуг в електронній комерції	1. Система дистанційного навчання як сегмент ринку електронних послуг. 2. Туристичні послуги в мережі Internet.
Тема 8. Маркетинг і реклама в мережі Internet	1. Особливості сучасного Internet-маркетингу 2. Особливості застосування засобів Internet-реклами. 3. Формування цін на товари і послуги в мережі Internet.
Тема 9. Організаційно-правове забезпечення електронної комерції. Ефективність електронної комерції	1. Нормативно-правове забезпечення системи електронної комерції. 2. Системи електронного документообігу в електронній комерції. 3. Методи визначення ефективності електронної комерції. 4. Напрями оцінки ефективності електронної комерції.

6.2. Підготовка дайджесту на статті зарубіжних і вітчизняних авторів за теоретичними питаннями навчальної дисципліни

6.3. Самостійне опрацювання тестових завдань за теоретичними питаннями навчальної дисципліни

6.4. Аналіз конкретної виробничої, технологічної, проблемної ситуації та виконання проектного завдання по розробці сайту інтернет-магазину.

4. ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Електронний бізнес як економічне явище".
2. Е-комерція та Е- управління.
3. Історія розвитку електронного бізнесу.
4. Електронний бізнес, щодо окремих видів товарів у світі та в Україні.
5. Організація збуту через дистриб'ютерську мережу.

6. Структура МЕК.
7. Концепція електронних ринків.
8. Стан розроблень бізнес-моделей Е-комерції.
9. Типові комерційні сценарії. Ознайомлення та повторне відвідування.
10. Типові комерційні сценарії. On-line вітрина.
13. Типові комерційні сценарії. Наявність інтернет сайта.
14. Типові комерційні сценарії. Віртуальні універсальні магазини (моли).
15. Пошукові агенти.
16. Віртуальні перепродавці.
17. Фінансові посередники.
18. Місцеві виробники товарів та бартерні мережі.
19. Бізнес моделі в електронній комерції типу В2С.
20. Модель реклами.
21. Модель інформаційного посередництва.
22. Модель передплати.
23. Типові комерційні сценарії. Модель спільноти.
24. Типові комерційні сценарії. Модель об'єднання.
25. Бізнес моделі в електронній комерції типу В2В. Модель бракеражу.
26. Бізнес моделі в електронній комерції типу В2В. Модель оптового продавця.
27. Бізнес моделі в електронній комерції типу В2В. Модель виробника.
28. Стан досягнень у технологіях МЕК.
29. Нові технології для спільного бізнесу.
30. Технології віртуального ринку , що застосуються при створенні інтернет – магазину.
31. Пластикова картка як платіжний інструмент;
32. Забезпечення функціонування карток.
33. Платіжна система.
34. Технологія безготівкових розрахунків на підставі пластикових карток.
35. Отримання карток і ліміти користувача.
36. Цикл операцій при обслуговуванні картки.
37. Авторизація.
38. Проведення розрахунків.
39. Дебетові системи.
40. Компоненти платіжних технологій.
41. Обслуговування пластикових електронних карток.
42. Обслуговування мікропроцесорних карток.
43. Віртуальні аукціони, магазини, системи доставки товарів.
44. Цифровий підпис.
45. Цифрові сертифікати.
46. Системи і стандарти електронних розрахунків.
47. Обов'язкові процедури при здійсненні платежів: сертифікація; реєстрація; запит щодо купівлі; авторизація платежу; передача даних щодо платежу.
48. Основні поняття та елементи кріптології. Методи автентифікації інформації.
49. Безпека комп'ютерних систем.
50. Захист електронних платежів.
51. Правові аспекти електронної комерції, що стримують її подальший розвиток.

52. Економічні основи розвитку МЕК.

10.1. Основна література

1. Плескач В. Л. Електронна комерція: [підручник] / В. Л. Плескач, Т. Г. Затонацька. – К.: Знання, 2007. – 535 с.
2. Пономаренко Л. А., Філатов В. О. Електронна комерція: Підручник / За ред. Мазаракі. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2002. – 443 с.
3. Про електронну комерцію. Закон України від 03.09.2015 №675-19 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/675-19>
4. Тардаскіна Т. М. Електронна комерція: Навчальний посібник / Т. М. Тардаскіна, Є. М. Стрельчук, Ю. В. Терешко. – Одеса: ОНАЗ ім. О. С. Попова, 2011. – 244 с.
5. Шалева О. І. Електронна комерція: Навчальний посібник. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 209 с.

10.2. Допоміжна література

1. Борейко Н. М. Оподаткування електронної комерції: досвід іноземних країн / Н. М. Борейко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ir.asta.edu.ua/jspui/bitstream/doc/148/1/119_IR.pdf
2. Грехов А. М. Електронний бізнес (Е-комерція): навчальний посібник / Грехов А. М. – К.: Кондор, 2008. – 302 с.
3. Дергачова В. В. Глобалізація бізнесу та Інтернет-маркетинг: перспективи і проблеми: [монографія] / Дергачова В. В., Скибіна О. О. / Дон ДУЕТ ім. М. Туган-Барановського. – Донецьк, 2007. – 216 с.
4. Донець Л. І. Економічна безпека підприємства: Навч. пос. / Л. І. Донець, Н. В. Ващенко. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 240 с.
5. Плескач В. Л. Технології електронного бізнесу. – К.: КНТЕУ, 2004. – 222 с
6. Тумар М. Б. Основи економічної безпеки підприємства : навч. посіб. / М. Б. Тумар. – К.: «Хай-Тек Прес», 2008. – 232 с.

11. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

1. Каталог інтернет-магазинів України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.shoplist.com.ua/>
2. Український бізнес-портал [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://delo.org.ua/>.
3. Український бізнес-портал [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://ukrbiz.info/ua/>